

รวมทุกเนื้อหาสังคม ม.ปลาย
ที่นักเรียนต้องรู้และจำให้ได้

สรุป สังคม ม.ปลาย

สำหรับการสอบ

เตรียมสอบ A-Level, TPAT, สอบตรงเข้ามหาวิทยาลัย, สอบชิงทุน,
สอบเก็บคะแนน, สอบกลางภาค และสอบปลายภาคเรียน

สารบัญ

ศีลธรรม

- ความสำคัญของพระพุทธศาสนา 7
- พุทธประวัติ 8
- อริยสัจ 4 8
- พุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง 10
- หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา 15
- พระไตรปิฎกและพุทธศาสนสุภาษิต 20
- การสังคายนาและเผยแผ่พระไตรปิฎก 20
- วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 23
- พุทธศาสนสุภาษิต 27
- ศาสนาคริสต์ 28
- ศาสนาอิสลาม 30
- ศาสนาฮินดู 32
- ศาสนาซิกข์ 32

เศรษฐศาสตร์

- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ 33
- กลไกราคา 34
- การพัฒนาเศรษฐกิจ 36
- ระบบเศรษฐกิจ 38
- การเงินการคลัง 41
- ปัญหาทางเศรษฐกิจ 43
- ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ 45
- สหกรณ์ 46
- เศรษฐกิจไทย 48

7

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

53

- วัฒนธรรมและสังคม 53
- อิทธิพลจากภายนอกต่อสังคมไทย 61
- อิทธิพลจากอารยธรรมจีน 63
- อิทธิพลจากอารยธรรมตะวันตก 64
- การเมืองการปกครอง 67
- ประชาธิปไตย 72
- การปกครองระบอบเผด็จการ 77
- กฎหมายที่สำคัญในชีวิตประจำวัน 78
- กฎหมายอาญา 84
- รัฐธรรมนูญ 85

33

ประวัติศาสตร์

90

- การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ 90
- การปฏิวัติอุตสาหกรรม 91
- อารยธรรมตะวันตกสมัยโบราณ 92
- อารยธรรมตะวันออก 94
- การเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย 95
- การปฏิรูปสังคมและการศึกษาของไทย สมัยรัชกาลที่ 5 98
- ความขัดแย้งระหว่างประเทศ 100
- สงครามโลกครั้งที่ 1 101
- สงครามโลกครั้งที่ 2 102
- สงครามเย็น 103

พุทธประวัติ

เจ้าชายสิทธัตถะทรงถือกำเนิดในวรรณะกษัตริย์
พระบิดาทรงมีพระนามว่าพระเจ้าสุทโธทนะ ปกครองแคว้นสักกะ
มีกรุงกบิลพัสดุ์เป็นเมืองหลวง พระมารดาทรงมีพระนามว่า
พระนางสิริมหามายา เจ้าชายสิทธัตถะทรงเป็นองค์รัชทายาท
ที่จะต้องสืบราชสมบัติต่อจากพระราชบิดา พระองค์ได้เสด็จไปยัง
สำนักเรียนอาฬารดาบสและสำนักอุทกดาบส
แต่พระองค์ทรงเห็นว่ามิใช่หนทางแห่งการหลุดพ้นจากทุกข์
จึงได้ทดลองปฏิบัติที่เรียกว่า “บำเพ็ญทุกรกิริยา”

การบำเพ็ญทุกรกิริยานี้พระองค์คิดว่ามิใช่หนทางที่จะนำไปสู่
ความพ้นทุกข์ ทำให้พระสิทธัตถะได้บำเพ็ญเพียรทางจิต
ตามหลักฌานหรือสมาธิ เข้าวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
พระองค์ประทับนั่งสมาธิโดยตั้งพระทัยแน่วแน่ที่จะหาทางดับทุกข์
จนเกิดความรู้แจ้งทรงบรรลุอาสวักขณญาณ คือ
วิธีการขจัดกิเลส (ความโลภ โกรธ และหลง) ได้สิ้นเชิง
ที่เรียกว่า “อริยสัจ 4” (ความจริงอันประเสริฐ)

อริยสัจ 4

(ความจริงอันประเสริฐ) ได้แก่

1. ทุกข์ คือ การเกิด
แก่ เจ็บ และตาย

2. สมุทัย คือ
เหตุของการเกิดทุกข์

3. นิโรธ คือ การดับทุกข์

4. มรรค คือ หนทาง
แห่งการดับทุกข์

พระไตรปิฎกและพุทธศาสนสุภาษิต

พระไตรปิฎก

แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1.

พระวินัยปิฎก
บันทึกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติ
ของพระภิกษุ
และพระภิกษุณี
รวม 21,000
พระธรรมขันธ์

2.

พระสุตตันตปิฎก
บันทึกเกี่ยวกับพระธรรม-
เทศนาของพระพุทธเจ้า
และพุทธสาวก
รวม 21,000
พระธรรมขันธ์

3.

พระอภิธรรมปิฎก
บันทึกเกี่ยวกับ
หลักธรรม
รวม 42,000
พระธรรมขันธ์

การสังคายนาและเผยแผ่พระไตรปิฎก

การสังคายนา หมายถึง การรวบรวมและเรียบเรียง
คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าให้เป็นระเบียบแบบแผน
การทำสังคายนาพระไตรปิฎกมีทั้งหมด 11 ครั้ง ได้แก่

ศาสนาคริสต์

ความเป็นมา

ศาสนาคริสต์พัฒนามาจากศาสนายูดาห์ (ศาสนายิว)
เป็นศาสนาที่มีผู้นับถือมากที่สุดในโลก มีพระศาสดา คือ พระเยซูคริสต์
จุดมุ่งหมายสูงสุดของชาวคริสต์ คือ การเข้าไปสู่อาณาจักรพระเจ้า
ผู้นับถือศาสนาคริสต์เชื่อว่าพระเยซูเป็นบุตรของพระเจ้า
ที่เกิดมาเพื่อไถ่บาปให้มนุษย์ โดยการสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน
และทรงฟื้นขึ้นมาจากความตายหลังจากนั้น 3 วัน
และเสด็จสู่สวรรค์ประทับเบื้องขวาพระหัตถ์ของพระบิดา

คัมภีร์ของศาสนาคริสต์ คือ คัมภีร์ไบเบิล

มีหลักคำสอน 10 ประการ

ซึ่งพระเจ้าประทานให้แก่ชาวยิว ผ่านทางโมเสส ได้แก่

1. จงนมัสการพระเจ้าแต่เพียงพระองค์เดียว		6. ห้ามผิดประเวณี
2. อย่าออกนามพระเจ้าโดยไม่จำเป็น		7. ห้ามลักทรัพย์
3. จงนับถือวันพระเจ้าเป็นวันศักดิ์สิทธิ์		8. ห้ามนินทาใส่ความ
4. จงนับถือบิดามารดา		9. ห้ามคิดมิชอบ
5. ห้ามฆ่าคน		10. ไม่โลภอยากได้ของผู้อื่น

เศรษฐศาสตร์

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์

เศรษฐศาสตร์ เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์และสังคม ในการเลือกวิธีการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ไปผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งการศึกษาวិชาเศรษฐศาสตร์จัดแบ่งตามระดับกิจกรรมของเศรษฐกิจได้ 2 ระดับ ได้แก่

1.

เศรษฐศาสตร์จุลภาค

(Microeconomics)

คือ สาขาของวิชาเศรษฐศาสตร์ ที่ศึกษาส่วนย่อยของระบบเศรษฐกิจ มุ่งให้ความสนใจกับการมีส่วนร่วม ในระบบเศรษฐกิจของบุคคล ในระดับย่อย

2.

เศรษฐศาสตร์มหภาค

คือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ที่ศึกษาถึงระบบเศรษฐกิจโดยรวม เป็นการศึกษาระบบเศรษฐกิจ ระดับใหญ่

กลไกราคา

หมายถึง การเคลื่อนไหวของราคาสินค้าที่ขึ้นอยู่กับความต้องการ
ของผู้บริโภคและผู้ผลิตร่วมกันในตลาด

กลไกราคา ประกอบด้วย **อุปสงค์** และ **อุปทาน**

อุปสงค์ (Demand)

ความต้องการซื้อ

กฎของอุปสงค์

เมื่อราคาสินค้าสูงขึ้น **ความต้องการซื้อจะลดลง**

เมื่อสินค้าราคาถูกลง **ความต้องการซื้อจะเพิ่มขึ้น**

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์

1. ราคาสินค้า	2. รายได้ของผู้บริโภค	3. จำนวนประชากร
4. ราคาสินค้าชนิดอื่น ที่เกี่ยวข้อง	5. รสนิยมของผู้บริโภค	6. ฤดูกาล

ระบบเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ระบบเศรษฐกิจในปัจจุบัน แบ่งออกได้ 3 ประเภท ได้แก่

๑๑ ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ๑๑

เป็นระบบเศรษฐกิจที่ให้เสรีแก่เอกชนในการเลือกผลิตสินค้าหรือบริการได้ตามความต้องการและความสามารถของตน รวมถึงผู้บริโภคก็สามารถเลือกบริโภคสินค้าและบริการได้อย่างเสรี

ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

1.

เอกชนสามารถเลือกผลิตสินค้าหรือบริการตามความถนัดของตน ทำให้สินค้าหรือบริการมีคุณภาพ

2.

มีแรงจูงใจในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในหลายด้าน

ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

1.

ผู้มีทุนและปัจจัยอื่นมากกว่าก็จะได้เปรียบทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันเรื่องรายได้ที่รุนแรง กลายเป็นความเหลื่อมล้ำทางสังคม

2.

เนื่องจากกลไกทางการตลาดที่บกพร่อง ทำให้เกิดการผูกขาดทางการตลาด ผู้บริโภคจึงไม่ได้ประโยชน์อย่างที่ควรจะเป็น

3.

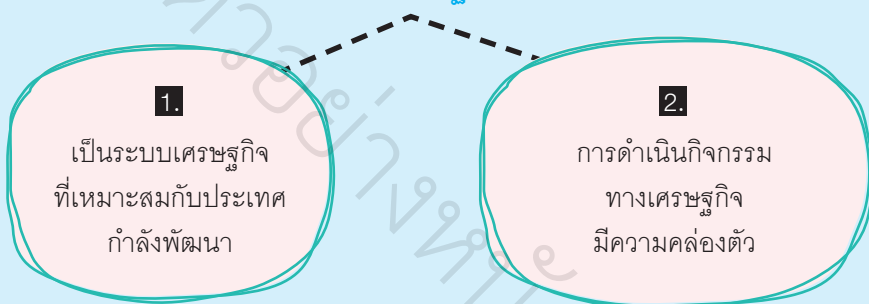
ระบบแข่งขันทางการค้าส่งผลให้เกิดการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจอย่างสิ้นเปลือง

๑๑ ระบบเศรษฐกิจแบบผสม ๑๑

หมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันทางการตลาดเป็นแบบเสรี
รัฐเป็นผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจและเป็นเจ้าของกิจการที่มีความสำคัญ
ต่อความมั่นคงของประเทศ เช่น สาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา
ส่วนเอกชนมีสิทธิเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตของตนเองได้

ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบผสม

ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบผสม

1. ก่อให้เกิดปัญหาด้านรายได้ที่แตกต่างกัน รวมถึงเกิดระบบนายทุน ที่เอารัดเอาเปรียบชนชั้นกรรมาชีพ	2. การที่รัฐเข้าแทรกแซงกิจกรรม ทางเศรษฐกิจ อาจเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ ของรัฐใช้อำนาจรั้งบังหลวง
3. ความไม่มั่นคงทางการเมือง อาจทำให้เอกชนไม่กล้าลงทุนผลิตสินค้า ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจไม่สามารถพัฒนา ได้อย่างเต็มที่	4. กิจการที่ภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการ อาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ของประชาชนได้อย่างเต็มที่

เศรษฐกิจไทยสมัยสุโขทัย

บ้านเมืองในสมัยสุโขทัยไม่ใหญ่โตมากนัก

อาชีพสำคัญในสมัยสุโขทัย

ได้แก่ เกษตรกรรม หัตถกรรม และการค้าขาย

การทำเกษตรกรรมเป็นไปในรูปแบบเพียงพอสำหรับบริโภคภายในอาณาจักรเท่านั้น

พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญ ได้แก่ ที่ราบลุ่มแม่น้ำซึ่งเป็นที่ราบลุ่มกว้างขวาง

สินค้าหัตถกรรมของสุโขทัยมีหลายชนิดแต่ส่วนใหญ่เป็นของใช้ในชีวิตประจำวัน

ที่มีชื่อเสียงที่สุด คือ **เครื่องสังคโลก**

ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของอาณาจักร

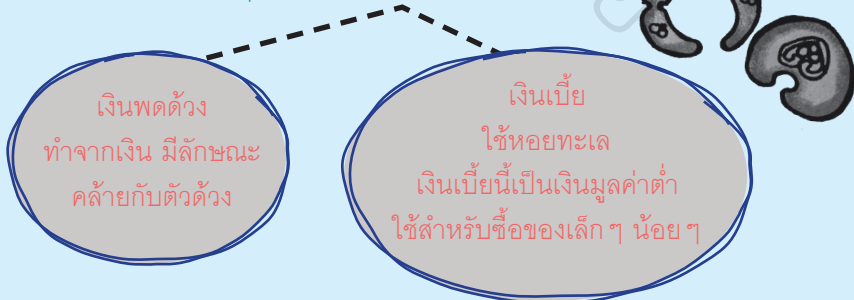
ที่ส่งออกไปจำหน่ายทั่วทั้งทวีปเอเชีย

เส้นทางการค้าที่สำคัญมี 2 เส้นทาง คือ **ทางน้ำ** ใช้แม่น้ำเป็นเส้นทางหลัก

แม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำยม แม่น้ำน่าน และแม่น้ำปิง และ**ทางบก**

ใช้ถนนพระร่วงเป็นเส้นทางติดต่อค้าขายระหว่างสุโขทัย นครชุม ศรีสัชนาลัย

ระบบเงินตราในสมัยสุโขทัย แบ่งออกได้ 2 ลักษณะ ได้แก่

การจัดเก็บภาษี มีการเก็บภาษีค่านาในอัตรา 1 ใน 10 นอกจากนี้ยังมีการเก็บภาษีรายได้จากการค้าขาย และค่าธรรมเนียมต่างๆ ของราชการ แต่ก็ยกเว้นภาษีค่าผ่านด่านสินค้าเพื่อส่งเสริมให้มีการติดต่อค้าขายทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร

ประวัติศาสตร์

ประวัติศาสตร์ คือ การศึกษาเรื่องราวและพฤติกรรมของมนุษย์ในอดีตที่เกิดขึ้น
ในช่วงเวลาและยุคสมัยต่างกัน โดยอาศัยการวิเคราะห์และตีความจากหลักฐานต่าง ๆ
อย่างละเอียดถี่ถ้วน

การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์

1.

สมัยก่อนประวัติศาสตร์

เป็นสมัยที่ยังไม่มีการบันทึกเรื่องราว
เป็นลายลักษณ์อักษรหรือประมาณ

2.5 ล้านปี - 5,000 ล้านปีก่อน

แบ่งออกเป็น

1. ยุคหิน 2. ยุคโลหะ

2.

สมัยประวัติศาสตร์

เป็นสมัยที่มนุษย์รู้จักบันทึกเรื่องราว
เพราะมีการคิดประดิษฐ์ตัวอักษร
ขึ้นมาใช้

แบ่งออกเป็น

1. ยุคโบราณ

เป็นยุคสมัยอารยธรรมลุ่มแม่น้ำ-
เมโสโปเตเมีย ลุ่มแม่น้ำไนล์
ลุ่มแม่น้ำสินธุ และลุ่มแม่น้ำฮวงโห

2. ยุคกลาง

เริ่มแต่จักรวรรดิโรมันล่มสลาย
ถึงการค้นพบทวีปอเมริกา
ของคริสโตเฟอร์ โคลัมบัส
เรียกยุคนี้ว่า ยุคมืด
เกิดการปฏิรูปศาสนา
ปฏิวัติวิทยาศาสตร์ และอุตสาหกรรม

3. ยุคสมัยใหม่

เริ่มเมื่อ
คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส
ค้นพบทวีปอเมริกา

4. ยุคปัจจุบัน

เริ่มนับจากเหตุการณ์
หลังสงครามโลกครั้งที่ 2
ถึงปัจจุบัน

อารยธรรมตะวันออก

อารยธรรมตะวันออก หมายถึง อารยธรรมจีนและอินเดียที่มีความเก่าแก่มากหลายพันปีจนถึงปัจจุบัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญของสังคมและวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ ในโลกตะวันออก

สมัยราชวงศ์โจว

มีการทำโลหะสำริด

มีงานวรรณกรรมและปรัชญาที่เด่นมาก เกิดนักปรัชญาอย่างขงจื๊อ เม่งจื๊อ เล่าจื๊อ ทำให้เกิดลัทธิเต๋า

สมัยราชวงศ์จิ้น

มีผู้นำจีนยุคจักรวรรดิที่เก่งกล้า คือ พระเจ้าจิ้นซีฮ่องเต้ มีกำแพงเมืองจีน เพื่อป้องกันการรุกรานของพวกฮั่น

สมัยราชวงศ์ฮั่น

มีการสอบข้อเขียนที่เรียกว่า สอบจอหงวน เกิดเส้นทางสายไหม

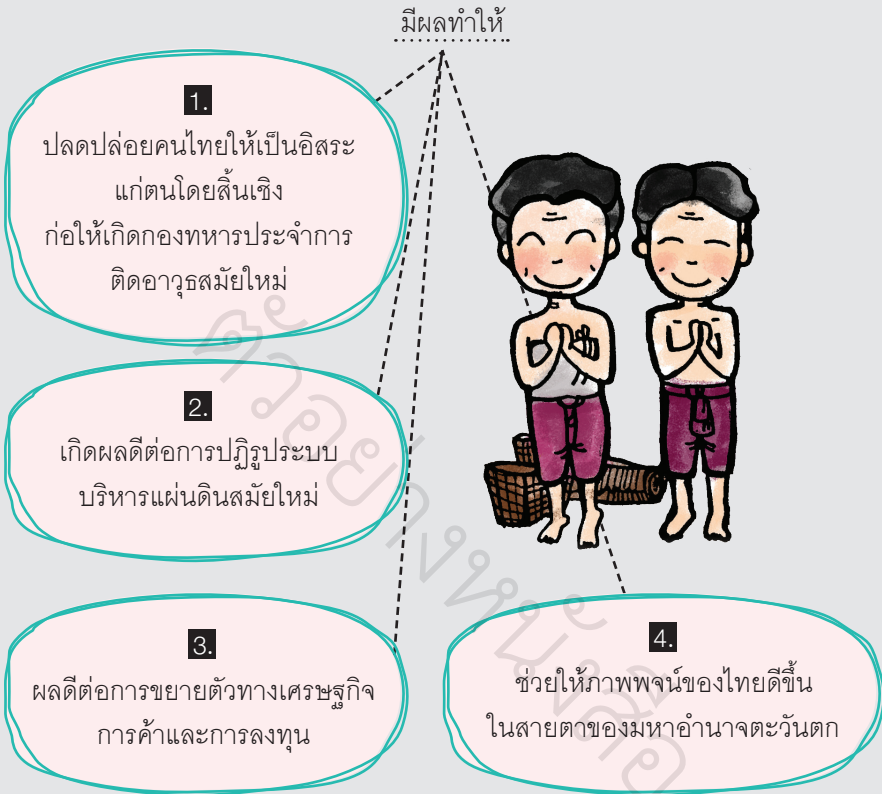
สมัยราชวงศ์ถัง

เป็นยุครุ่งเรืองทางด้านศิลปวัฒนธรรม จนได้ชื่อว่า ยุคทอง และในสมัยนี้มีเครื่องเคลือบสามสี (เหลือง เขียว น้ำเงิน)

การปฏิรูปสังคมและการศึกษาของไทย สมัยรัชกาลที่ 5

มีการยกเลิกระบบไพร่ และเลิกทาส

การปฏิรูปการศึกษา สมัยรัชกาลที่ 5

การดำเนินการปฏิรูปการศึกษา

- ตั้งโรงเรียนหลวง มีพระยาศรีสุนทรโวหารเป็นอาจารย์ใหญ่สอนภาษาไทย
- สถาปนาโรงเรียนนายทหารมหาดเล็ก
- พระราชทานพระตำหนักเดิมที่สวนกุหลาบ ให้ตั้งเป็นโรงเรียนนายทหารมหาดเล็ก
- ตั้งโรงเรียนขึ้นตามมณฑลต่างๆ
- ตั้งกรมศึกษาธิการ รับผิดชอบการจัดการศึกษา
- ตั้งโรงเรียนสตรีแห่งแรก คือ โรงเรียนบำรุงสตรีวิทยา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2475

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ในวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2475

หลักการของรัฐธรรมนูญ
10 ธันวาคม พ.ศ. 2475 มีสาระสำคัญดังนี้

1.

พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจอธิปไตยโดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี และทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล

2.

สภาผู้แทนราษฎรเป็นสภาเดียว มีสมาชิก 2 ประเภท จำนวนเท่ากัน คือ ผู้ที่ราษฎรเลือกตั้งทางอ้อมและผู้ที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้งขึ้น อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

ความขัดแย้งระหว่างประเทศ

สาเหตุของความขัดแย้งระหว่างประเทศ

1.

ความแตกต่างทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

2.

เกิดจากการยึดมั่นในอุดมการณ์ทางการเมือง

3.

ทรัพยากรของแต่ละประเทศมีจำกัด ทำให้มีการแก่งแย่งกัน

4.

การสะสมอาวุธให้มีอำนาจเหนือประเทศอื่นๆ

การแก้ไขความขัดแย้ง

ทำได้ 3 วิธี ได้แก่

โดยสันติวิธี

โดยใช้กำลัง

โดยวิธีบีบบังคับ

สงครามโลกครั้งที่ 2

สาเหตุของสงคราม

1. ลัทธิจักรวรรดินิยม

- ญี่ปุ่นยึดครองแมนจูเรีย
- อิตาลียึดครองเอธิโอเปีย
- เยอรมนี ผนวกออสเตรีย และเชโกสโลวาเกีย

2. ลัทธิชาตินิยม

- เยอรมนี ตั้งลัทธินาซี
- มุสโสลินี ผู้นำอิตาลี ตั้งลัทธิฟาสซิสต์

3. ลัทธินิยมทางทหาร

มีการแข่งขันกันสะสมอาวุธ และกำลังทหาร เพื่อสร้างแสนยานุภาพ

4. มหาอำนาจแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ

- ฝ่ายอักษะ ประกอบด้วย ประเทศเยอรมนี อิตาลี และญี่ปุ่น
- ฝ่ายสัมพันธมิตร ประกอบด้วย ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา

ผลของสงคราม

สงครามครั้งนี้ส่งผลเมื่อญี่ปุ่นยอมเจรจาสันติภาพ สงครามครั้งนี้สร้างความสูญเสียทั้งด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ให้กับหลายประเทศเป็นอย่างมาก และประเทศเยอรมนีถูกแบ่งออกเป็น 4 ส่วน อีกทั้งระบบนาซีถูกยกเลิกทุกรูปแบบ